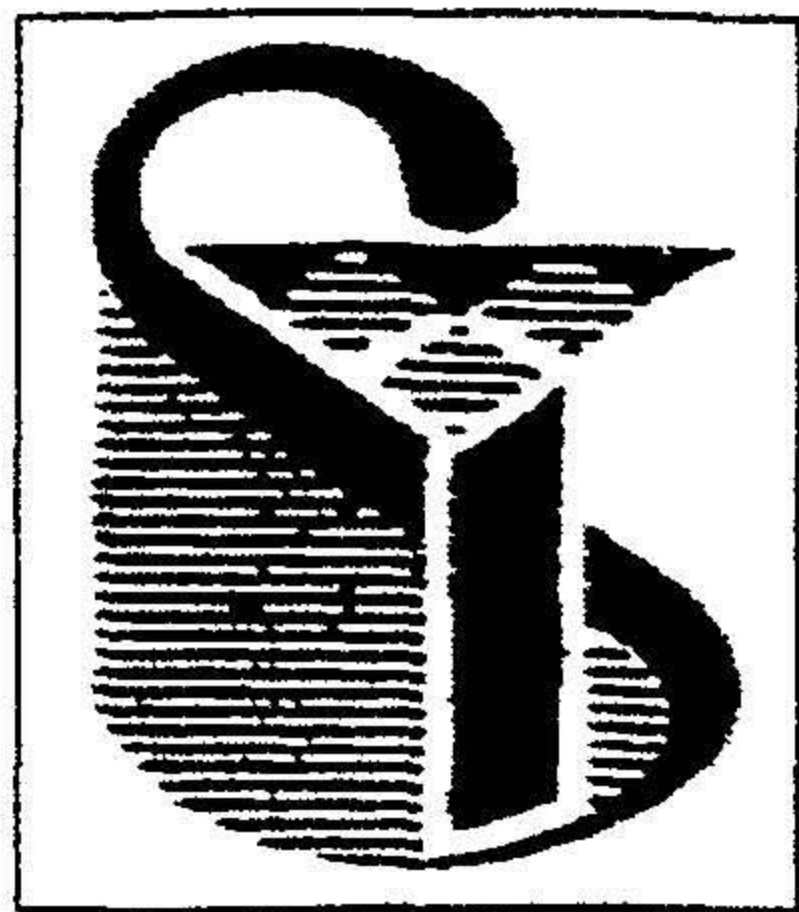

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان :

ارزیابی نتایج استقرار نظام بودجه بندی عملیاتی در بخش تشخیصی بیمارستان

ولیعصر مشگین شهر با تاکید بر هزینه تمام شده خدمات

پایان نامه :

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت خدمات

بهداشتی و درمانی

استاد راهنما :

دکتر محمدرضا ملکی

استاد مشاور :

دکتر سودابه وطن خواه

پژوهشگر:

پرویز سالم صافی

۱۳۸۳

کتابخانه اطلاعات و آرکایو علمی ایران
تهران - خیابان ولیعصر

۳۳ / ۲ / ۳۸۶

۱۱۷۵۲

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی گیلان
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی

تاریخ: ۱۵/۲/۴
شماره: ۹۰۹
پیوست:

تصویب نامه پایان نامه کارشناسی ارشد

بدینوسیله اعلام می نماید آقای پرویز سالم صافی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی پایان نامه خود را تحت عنوان ارزیابی نتایج استقرار نظام بودجه بندی عملیاتی در بخش های تشخیصی بیمارستان ولیعصر مشگین شهر با تاکید بر هزینه تمام شده خدمات در سال ۱۳۸۳ در تاریخ ۸۴/۱۱/۱۱ به عنوان آخرین شرط دریافت درجه کارشناسی ارشد به هیئت علمی این دانشکده ارائه نموده و مورد قبول واقع شد / ق

استاد راهنما: جناب آقای دکتر محمد رضا ملکی

استاد مشاور: سرکار خانم دکتر سودابه وطن خواه

استاد مشاور آماری: —

استاد داور: جناب آقای دکتر نادر خالصی

چیکده:

مقدمه: از ضرورت های اصلاح ساختار اقتصادی - مدیریتی بخش بهداشت و درمان بلاخص بیمارستانها، اصلاح روش های بودجه بندی و توزیع منابع آن می باشد. روش بودجه بندی که هم اکنون در سازمانهای دولتی رواج دارد (ترکیبی از روش بودجه بندی سنتی و برنامه ای) اطلاعاتی در خصوص نتایج هزینه کرد اعتبارات و میزان کارایی و اثربخشی برنامه ها را نمی دهد. بدین منظور با هدف کارایی و اثر بخشی و ایجاد ارتباط بین بودجه و نتایج عملکرد نظام بودجه بندی عملیاتی با تاکید بر قیمت تمام شده خدمات مطرح شد. پژوهش حاضر نیز به بررسی نتایج استقرار بودجه بندی عملیاتی در بخش تشخیصی بیمارستان ولیعصر مشگین شهر در سال ۱۳۸۳ پرداخته است.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع مطالعات مقطعی بوده که داده های پژوهش از طریق مشاهده و مصاحبه و تکمیل فرم های ۱۶ گانه و ۳ گانه به تفکیک مرکز هزینه فعالیت جمع آوری و با استفاده از نرم افزارهای مربوطه بررسی و نتایج آن در جداول مختلف وارد شد. نظر به اینکه در این پژوهش جامعه آماری بیمارستان ولیعصر مشگین شهر می باشد و با توجه به نوع پژوهش که کل جامعه را در بر می گیرد، لذا نمونه گیری انجام نگردید.

یافته ها: یافته های پژوهش بدین شرح می باشد:

هزینه های پرسنلی، انرژی، اقلام مصرفی، و مواد مصرفی کل بیمارستان بترتیب ۸۴۷۲۲۰، ۵۴۹۷۲، ۶۶۸۰۶، ۲۹۴۰۳۴ هزارریال برآورد شد. هزینه بخش آزمایشگاه به ترتیب هزینه های مواد مصرفی، پرسنلی، انرژی برابر با ۷۶۶۹۲، ۱۵۷۷۰، ۴۳۲۸۵۲ هزار ریال با جمع کل هزینه کرد ۵۵۱۵۴۸ هزارریال و تعداد کل آزمایشات (۷۹۰۳۳) تست انجام شده محاسبه گردید. نتایج مشابه در واحد رادیولوژی نیز برابر با ۳۱۰۷۶۶، ۱۲۲۸۸۱، ۲۵۴۸۲ هزار ریال با جمع کل هزینه کرد ۴۶۰۴۸۳ هزار ریال و تعداد (۱۵۲۶۸) کلیشه رادیولوژی محاسبه گردید. نتیجه هزینه های واحد سونوگرافی برابر با ۱۳۷۲۰، ۱۰۳۵۹۲، ۶۶۱۶۰ هزارریال و جمع کل هزینه کرد با تعداد (۲۸۴۰) سونوگرافی انجام شده ۱۸۴۱۹۵ هزار ریال محاسبه گردید. نتایج کلی پژوهش نشان می دهد که قیمت تمام شده هر تست آزمایشگاهی بطورکلی ۶۹۷۹ ریال برآورد شد.

همچنین قیمت تمام شده هر کلیشه رادیولوژی ۳۰۱۶۰ ریال و سونوگرافی انجام شده ۶۴۸۵۷ ریال برآورد شد.

بمطابق نتیجه گیری:

با توجه به نتایج پژوهش، ارزیابی نتایج حاصل از استقرار نظام بودجه بندی عملیاتی در مرکز فعالیت تشخیصی بیمارستان ولیعصر مشگین شهر براساس شاخص های کارآیی (نسبت تعداد کلیشه های رادیولوژی و نسبت هزینه های پرسنلی) مطلوب و (نسبت تعداد آزمایشات و نسبت تعداد سونوگرافی) نامطلوب ارزیابی شد.

از نظر شاخص عدالت (نسبت دریافتی کارکنان) مطلوب، از نظر شاخص پایداری و اثربخشی با توجه به نسبت های کل درآمد اختصاصی و درآمد اختصاصی تحقق یافته نامطلوب ارزیابی شد.

کلیدواژه ها: بیمارستان، ارزیابی، بودجه بندی عملیاتی، قیمت تمام شده، مراکز تشخیصی

تقدیم به:

**روح شهیدان ، به آنهایی که با خلوص نیت ارزشمندترین گوهر
وجودی خویش را نثار این آب و خاک کردند.**

**روح پاک پدر بزرگوار و فداکارم که خود شیفته علم و دانش
بودند و در زمان حیاتش همواره مشوق ، یار و یاورم بودند.**

**مادر صبور و دلسوزم که همواره گرمی کلام و دعای خیرش مایه
آرامش و دلگرمی ام بود.**

همسر مهربان و دلسوزم که همواره پناهگاه و تکیه گاه امن لحظات
تنهایی ام بود و دخترم پگاه که وجود سراسر مهرش به زندگیمان
زیبایی و امیدواری بخشید.

**برادرانم، نادر، مسعود، رضا، امیر، علی که همواره راهنمائیهایشان
روشنگرم، حمایت‌های بیدریغشان مشوقم و تدبیرشان در کسب علم
عامل موفقیت‌م در این راه بودند.**

تقدیر و تشکر :

بر خود واجب می دانم که از اساتید ارجمندم جناب آقای دکتر محمدرضا ملکی و سرکار خانم دکتر سودابه وطن خواه که بزرگوارانه در تمامی لحظات تحقیق از راهنمایی‌ها و مساعدت‌های آنها برخوردار بوده‌ام صمیمانه قدردانی نمایم، همچنین مراتب امتنان خود را از استاد گرانمایه جناب آقای دکتر بهرام دلگشایی مدیر محترم «گروه مدیریت خدمات بهداشتی» که نظرات ارزشمند ایشان نیز در طی مراحل تصویب پروپوزال و اجرای آن کمک شایانی نمودند کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم.

همچنین از آقایان دکتر محمدرضا ملکی ریاست محترم دانشکده، دکتر ماهر معاون آموزشی دانشکده، دکتر خالصی معاون پشتیبانی دانشکده و کلیه کارکنان زحمتکش واحد آموزش، کتابخانه دانشکده و همه کارکنان صدیق و پرتلاش که در شکل‌گیری و انجام این پایان‌نامه همکاری صمیمانه داشتند قدردانی و تشکر می‌نمایم.

بدینوسیله از حمایت‌های بی‌دریغ و بی‌شائبه ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی اردبیل جناب آقای دکتر شهنام عرشی و از حسن مشاوره و همفکری مدیریت محترم تشکیلات، آموزش و بودجه برنامه‌ای دانشگاه جناب آقای سعادت جلیلی و همچنین کارشناس مسئول بودجه آقای رحمان بردبار که همواره در اجرای موفقیت‌آمیز این تحقیق مرا یاری نمودند کمال تشکر را دارم.

همچنین از همکاری و بذل توجه مدیریت محترم شبکه بهداشت و درمان مشگین‌شهر جناب آقای دکتر محمد صادق سلطان محمد زاده و بلاخص ریاست محترم بیمارستان پایلوت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل «بیمارستان ولیعصر مشگین‌شهر» جناب آقای دکتر بابک رضازاده که بی‌شک زحمات فراوانی در این بین کشیدند تقدیر و قدردانی بعمل می‌آید. همچنین از مدیر بیمارستان جناب آقای ستار آقایی و پرسنل زحمتکش بخش تشخیصی که در طول شبانه

روز از هیچ کوششی فروگذاری ننمودند تشکر و قدردانی بعمل می‌آید. همچنین از آقای فتح الهی مسئول بودجه شبکه

بهداشت و درمان مشکین شهر که در تهیه این تحقیق مساعدت لازم را داشتند قدردانی بعمل می‌آید.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
III.....	چکیده.....
V.....	تقدیم به
X.....	تقدیر و تشکر.....

فصل اول: معرفی پژوهش

۲۷.....	۱-۱) مقدمه.....
۲۸.....	۲-۱) بیان مسئله.....
۳۰.....	۳-۱) ضرورت انجام پژوهش.....
۳۲.....	۴-۱) اهداف پژوهش.....
۳۲.....	۱-۴-۱) هدف آرمانی.....
۳۲.....	۱-۴-۲) هدف کلی
۳۲.....	۱-۴-۳) اهداف ویژه.....
۳۳.....	۱-۵) سئوالات.....
۳۴.....	۱-۶) دامنه پژوهش
۳۴.....	۱-۷) امکانات پژوهش
۳۵.....	۱-۸) مشکلات و محدودیت های احتمالی در اجرای پژوهش.....
۳۵.....	۱-۹) تعریف نظری و عملیاتی واژه ها و مفاهیم

فصل دوم : ادبیات پژوهش

عنوان	صفحه
۲-۱) تاریخچه اقتصاد بهداشت.....	۴۰
۲-۲) اقتصاد و علم اقتصاد.....	۴۱
۲-۳) تعریف علم اقتصاد.....	۴۱
۲-۴) اقتصاد خرد و کلان.....	۴۱
۲-۵) اقتصاد بهداشت و ابزار تحلیل.....	۴۲
۲-۶) هزینه.....	۴۳
۱- ۲-۶) تعریف هزینه.....	۴۳
۲- ۲-۶) انواع هزینه.....	۴۴
۲-۷) طبقه بندی هزینه ها.....	۴۵
۱- ۲-۷) هزینه های مواد و لوازم مصرفی.....	۴۵
۲- ۲-۷) هزینه های مواد و لوازم مصرفی اختصاصی.....	۴۵
۳- ۲-۷) هزینه های استهلاک و نگهداری تجهیزات غیر مصرفی عمومی.....	۴۵
۴- ۲-۷) هزینه های استهلاک و نگهداری تجهیزات غیر مصرفی اختصاصی.....	۴۶
۵- ۲-۷) هزینه های دارویی.....	۴۶
۶- ۲-۷) هزینه های استهلاک ساختمان و ابنیه.....	۴۶
۷- ۲-۷) هزینه های تجهیزات و نگهداری و سایط نقلیه موتوری.....	۴۶
۸- ۲-۷) هزینه های پرسنلی.....	۴۷
۹- ۲-۷) هزینه های عمومی (انرژی).....	۴۷

۴۷ بودجه بندی (۲-۸)
۴۷ ضرورت بودجه بندی (۲-۸-۱)
۴۸ بودجه بندی عملیاتی و اهمیت آن در بخش بهداشت و درمان (۲-۸-۲)
۴۹ مراحل تکوین بودجه (۲-۸-۳)
۵۰ بودجه بعنوان ابزار کنترل (۲-۸-۴)
۵۱ بودجه بعنوان ابزار مدیریت مالی (۲-۸-۵)
۵۲ بودجه بعنوان ابزار برنامه ریزی (۲-۸-۶)
۵۳ بودجه بعنوان ابزار راهبردی (۲-۸-۷)
۵۴ روش های بودجه بندی عملیاتی (۲-۹)
۵۴ بودجه بندی سنتی (۲-۹-۱)
۵۵ بودجه بندی افزایشی (۲-۹-۲)
۵۶ بودجه بندی برنامه‌ای (۲-۹-۳)
۵۷ بودجه بندی بر مبنای صفر (۲-۹-۴)
۵۹ نظام طرح ریزی- برنامه ریزی- بودجه بندی عملیاتی (۲-۱۰)
۶۰ مشکلات نظام بودجه بندی متداول در بخش بهداشت و درمان (۲-۱۰-۱)
۶۱ تعریف بودجه بندی عملیاتی (۲-۱۰-۲)
۶۲ اهداف بودجه بندی عملیاتی (۲-۱۰-۳)
۶۳ مزایای بودجه بندی عملیاتی (۲-۱۰-۴)
۶۴ عناصر کلیدی در بودجه بندی عملیاتی (۲-۱۰-۵)
۶۶ سر فصل های بودجه در بخش بهداشت و درمان (۲-۱۰-۶)
۶۷ توزیع اعتبارات در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (۲-۱۰-۷)
۸۰ چهل و هشتمین اجلاس روسای دانشگاههای علوم پزشکی کشور (۲-۱۱)